

ISHLAB CHIQRISH KORXONASINING VIRTUAL XUJJAT AYLANISH TIZIMINI TAHLILI

Turg'unov A.M

*Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti,
"Algoritmash va matematik modellashtirish" kafedrasida dotsenti*

Muxammadjonov R.A

*Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti,
Elektron hukumat tizimini boshqarish" fakulteti magistri*

Annotatsiya. *Virtual xujjat aylanishi haqiqatan ham fayllarni almashish va saqlashning qulay va xavfsiz usulidir. Ma'lumotlarning asosiy funksiyasi xavfsiz yuklash va bir nechta fayllarni yuklab olishdir, bu turdagi fayllar biznes alifbolari, hujjatlar yoki diagrammalarni o'z ichiga olishi mumkin. Virtual xujjat aylanishining dizayni va uslubi yozuvlarni xavfsiz uzatish va saqlashga yordam berishi kerak. U foydalanuvchilar uchun qulay interfeysni taklif qiladi. Virtual xujjat aylanishidan foydalanish maxfiy hujjatlarni almashish va saqlash uchun mo'ljallangan. Ko'pincha butun dunyo bo'ylab tarqaladigan kengash a'zolari muhim hujjatlarni ko'rishlari yoki o'ta maxfiy ma'lumotlarni ko'rib chiqishlari kerak. Ushbu fayllarga xavfsiz kirish va maxfiy saqlashga yordam beradi. Onlayn ma'lumotlar maydonidan foydalanish bizga biznes uchun muhim fayllarni xavfsiz muhokama qilish imkonini beradi, shu bilan birga hujjatlarning sizib chiqishi natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan huquqiy muammolardan bartaraf qiladi.*

Kalit so'zlar: *Xujjat aylanishi, raqamlashtirish, axborot texnologiyalari, qurilish kompaniyasi boshqaruvi*

Kirish. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) uzoq vaqtdan beri korxonalar qurish biznesida bo'lib kelgan va shundan beri qo'llash sohasi kengayib bormoqda. SAPR dasturi yordamida o'zingizni chizing. Ko'pincha tadbirkorlik faoliyatidan (buxgalteriya hisobi, schyot-fakturalar, texnik shartlarni tuzish, miqdor va xarajatlar bo'yicha smetalarni tuzish va boshqalar) to'liq kompyuterlashtirilgan. O'z veb-sahifangizdan Internetda korxonalar yarating. Hamma narsa keng qo'llaniladi va tarmoqda 3D modellashtirilgan. Korxonada axborot texnologiyalari bo'yicha "Qurilish" sektoridan ishga qabul qilish, birinchi navbatda, Nar deb atalmish qurilishda rejalar tuzish, narxlarni belgilash, omborlarni saqlash va hokazo bo'yicha qisman vazifalarni hal qilish uchun emas. BIM yoki Bolgariya-SIM (bino-axborot modellashtirish) da ma'lum bo'lgan narsa. Ushbu texnologiyalar qurilish kompaniyasini raqamlashtirilgan boshqarish, mahsulot ma'lumotlarini boshqarishning yanada samarali usullarini joriy etish va ularga qurilish kompaniyasi tomonidan taqdim etish imkoniyatini beradi. U qurilish kompaniyasini boshqarishda AKTda tashkiliy va boshqaruv innovatsiyalarining zaruriy sharti sifatida amalga oshiriladi, bu orqali korxonani tashkil

etish va boshqarishni qisqartiradi, uning hisobotini yaxshilaydi, uning bir qismini o'z mamlakatidan oladi, buning uchun imkoniyat yaratadi. yaxshiroq boshqaruv qarorlari. Ma'lumki, "Qurilish" tarmog'idagi korxonalar "Nar" deb atalgan. "skriti innovatsiyasi". Tova innovatsiyasi, qurilish sanoatining yakuniy natijasiga hissa qo'shadigan va korxonalar, biznes jarayonlari va amaliyotlarini qurishda foydalanishga hissa qo'shadigan sektordan javob yaratish. Selta, negadir muallifni nizomga qo'yib, lekin qurilish kompaniyasida hujjat aylanishini raqamli boshqarish imkoniyatini tasavvur qiling. Qurilish kompaniyasida ish jarayonini raqamlashtirish imkoniyati bilan davlatda o'rganiladigan obyekt.

1. Qurilish korxonasi uchun harakatdagi hujjat B qurilish, loyihalash va qurilish bilan shug'ullanadigan har qanday tashkilot uchun ish, barcha soliqlar va voqeani huquqiy tartibga solish va normativ tashkil etishdan qat'iy ketma-ketlikning barcha oqibatlari. Tozi hajmi va hujjat aylanishi jihatidan muhim dan ce eskort jarayoni. "Hujjatlar" ostida men yozma materialni tushunaman, unda investitsiya g'oyasini amalga oshirish bo'yicha boshqaruv qarorlari, ta'lim ishlanmalari, turli ishlab chiqaruvchilar bilan tuzilgan shartnomalar, sudlar, notariuslar, javnilar va boshqa tashkilotlarning rasmiy hujjatlari aks ettiriladi va protokollarda rasmiylashtirilishi mumkin.

Qurilish maydonchasida ishlashga yaroqliligi uchun qonuniy va xavfsiz bajarilishi uchun zarur bo'lgan xatlar, hisobotlar, chizmalar va boshqalar. Hujjatlarning tezislari faoliyatni amalga oshirishning qonuniyligini isbotlash, mulkka bo'lgan huquqni yoki qurilish huquqini isbotlash, sifatni baholash, investitsiya qarorlarini hisobga olgan holda, Ivanova, M. Qurilish korxonalarida hujjat aylanishini raqamli boshqarish, Qurilish korxonasida harakatga kiruvchi hujjatlardagi golyamoto xilma-xilligi tasviri: Qurilish korxonasi faoliyatidagi hujjatlar bo'yicha tasniflash Manba: muallifdan moslashtirilgan. Hujjatni ochish uchun har doim tizim aniqlanishi kerak, ba'zan esa xavfsiz saqlash va kerak bo'lganda olish imkonini beradi. Mahsulot miqdori ortdi, shuningdek, qurilish-montaj ishlari sifatini o'rganish va yangi usullarni qo'llash va Djavni dan HUUJATLAR va boshqa tashkilotlardan Dzharjavni organi Hujjatlar joriy qiymatga ega Nazorat qiymati Signal qiymati Hujjatlar, qonun hujjatlaridagi ta'riflar alohida ahamiyatga ega bo'lgan hujjatlar ishlab chiqaruvchilardan olingan hujjatlar reaktiv maydon“, qurilish kompaniyasida faoliyatni tashkil etish uchun 114 mablag'. Tova soliqlari barcha operatsiyalar va faoliyatlarni hujjatlashtirish orqali tartibga solish bo'yicha mavjud amaliyotga zarar etkazadi. Nizom bo'yicha an'anaviy hujjatlar bilan ishlash o'rniga, elektron hujjatlardan foydalanish orqali harakat qilish uchun raqamli tashkilotni taklif qilish yaxshiroqdir. Tazi axborot texnologiyalari operatsiya davomida to'xtash va ketish operatsiyalari bo'yicha birlamchi va xalqaro ma'lumotlarni to'g'ridan-to'g'ri ro'yxatdan o'tkazish va kompyuterga kiritish, charter tashuvchilarda ro'yxatdan o'tkazmasdan, shuningdek, asosiy qismini avtomatik qayta ishlash va mashinada saqlash imkonini beradi. oraliq va natijaviy ma'lumotlar. Hujjatli bo'lmagan axborot

texnologiyalariga asoslangan tizimlar, to'siqlar hujjat aylanishi uchun qaysi veb-tizimlarni aniqlaydi.

2. Korxonada qurilishida hujjat aylanishi veb-tizimining o'ziga xos xususiyatlari Hujjat aylanishi veb-tizimining ta'rifi strukturaviy yondashuvga to'g'ri qo'llaniladi, degan fikrni topdik. Bu korxonada bo'yicha deynostta ishidir, axborot tizimidan obhvanata va vazifalar orqali tasvirlab beradi.

Ko'pincha, korxonada qurilishi bo'yicha faoliyatdan siz uni quyidagi vazifalarni bajarishda belgilashingiz mumkin:

1. Buyurtmachidan buyurtmalarni qabul qilish.
2. Resurs (ko'ylak, moddiy va moliyaviy) bo'yicha rejalashtirish.
3. Qurilish ishlab chiqarishni tashkil etish.
4. Qurilish-montaj ishlari uchun ariza.

5 Tashqi pudratchilar bilan o'zaro munosabatlar (hissa qo'shuvchilar, hamjamiyat, ekspluatatsiya do'stligi va boshqalar).

6. Ishlab chiqarish jarayonini nazorat qilish va hisobot berish. Vakolatli organdan loyihani tasdiqlash va keyingi vazifa bilan bog'liq boshqa hujjatlarni olish uchun zarur bo'lgan charter tashuvchisi uchun zarur hujjatlarni olish bo'yicha vazifalarni ko'rib chiqing (masalan, qurilish ruxsatnomasi va boshqalar).

Ishni optimallashtirish, muhim hujjat aylanishi bilan bog'lanish, muddatni qisqartirish, qurilish ishlab chiqarish jarayonlarini qandaydir va samaraliroq boshqarish uchun biz hujjatlar aylanishi uchun veb-tizim korxonalarini qurishni taklif qilamiz. Mijozlar bilan o'zaro aloqa qilish tizimining elementlarini o'z ichiga olgan. Korxonada qurilishida hujjat aylanishini raqamli boshqarish, xodimlar va xizmatchilar uchun, qurilish, hujjat aylanish tizimi va qurilish-montaj ishlarini bajarish jarayonining holati va samaradorligini monitoring qilish uchun boshqaruv axborot tizimi (CEW) aniqlanadi. Elektron hujjatlar va raqamli kirish-chiqish nuqtai nazaridan stop-on operatsiyalari bo'yicha huquqiy dalillar bo'yicha asosiy muammolardan biri. Nihoyat, iste'molchiga autentifikatsiya qilish so'rovi kiritilgan va elektron imzo uchun foydalaniladi. Tizimga kirishning barcha kafolatlari uchun autentifikatsiya iste'molchida (xodimlar, texnik menejerlar, mijozlar va tashqi mutaxassislar) yoqilgan. Hujjatlarni berishda qonuniylik va haqiqiylikni kafolatlash maqsadida va shu sababli elektron hujjat va elektron autentifikatsiya xizmatlari uchun qonun hujjatlariga muvofiq elektron imzo qonuniy tan olinadi. Hujjatlar aylanishi uchun veb-sistemat quyidagi elementlarni o'z ichiga olishi mumkin:

1. Qurilish-montaj ishlari uchun arizalarni elektron qabul qilish.
2. Navbatchi boshqaruv.
3. Qurilish ishlaridagi ish uchun tanbeh berildi.
4. Ish jarayonini boshqarish tizimi.
5. Normativ axborot tizimidan foydalaning.
6. Jamiyat ma'muriyatidan hujjatlarni elektron almashish.

7. Resurslarni boshqarish tizimi.

8. Alohida buyurtmalar uchun yordam uchun yaratilgan.

9. Mijozlarning fikr-mulohazalari. Prviyat element e "Qurilish-montaj ishlari (yangi qurilish yoki ta'mirlash uchun) uchun arizalarni elektron qabul qilish", buning uchun vazifalar mijozdan elektron shaklda (elektron pochta yoki qurilish kompaniyasining saytida) saqlanishi mumkin va saqlanishi mumkin. Topshiriqlar endi elektron shaklda saqlanadi va ularga qurilish kompaniyasining xodimlari kirishlari mumkin. Hujjatda xatolik yuz bergan taqdirda, "ha" uchun elektron imzo o'zini o'zi identifikatsiya qilish va arizaga bo'lgan huquqning qonuniyligi kafolati hisoblanadi. Bu element CRM (ingliz tilidan: Customer Relationship Management) deb nomlanuvchi mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish tizimini taklif qiladigan imkoniyatdan foydalanish imkonini beradi. Ushbu CRM tizimini joriy etishning asosiy ta'siri quyidagilardan iborat: - ishchining mehnat unumdorligini tizimlashtirish taxminan 10% dan oshdi, xizmat ko'rsatish sifatini oshirish, vaqtni qisqartirish va "Olomon resurslar va" ni o'chirishdan tashqariga chiqish. Bu yil birinchi marta registrator qandaydir tarzda kredit bo'yicha foizga oshdi, shuningdek, g'amgin mijozlarni jalb qilish 15% dan, mijozlarning sodiqligini 8% - 10% dan ko'tardi; marketing kampaniyalarida samaradorlikni 15% dan oshirish; - iste'molchining qoniqish darajasi taxminan 11% ga teng, bu taklifning kayfiyatini tushundi. iste'molchilarning shaxsiy xohishlariga ko'ra tata; - korxonadagi turli jarayonlarni va mijozlar bilan aloqa kanallarini muvofiqlashtirish, sotishdan keladigan daromadni oshirish uchun shart-sharoitlarni yaratish va qayg'u - loyiha uch yillik boshlanishida taxminan 270% o'sish ROI ni ko'rib chiqish - yangi mijozlarga xizmat ko'rsatish vaqtiga nisbatan mavjud mijozlarga xizmat ko'rsatish vaqtini sezilarli darajada qisqartirish; - mijozga qiymatga nisbatan barcha sezgirlikni bo'yash, negadir kompaniya-sotuvchi zamin va etkazib beruvchining pozitsiyasi ishonchli; - biznes muhitidagi o'zgarishlarga o'z vaqtida javob berish uchun barcha imkoniyatlarni to'plash. - potentsial bitimlar va yangi mijozlar ustida ishlash ustidan samarali nazoratni amalga oshirish. - Sarguzasht bitimlari bo'yicha barcha bitimlarni bitim bo'yicha umumiy hajmda oshirish. Ikkinchi element - "Qurilish maydonchasida boshqaruv". Bir shaharning qurilishi va ekspluatatsiyasida asta-sekin ko'plab korxonalar - loyihalash, qurish, ishlab chiqarish, davlat va jamiyat muassasalari, moliya tashkilotlari va boshqalar ishtirok etadilar. Bular shahar uchun hayot aylanishi nuqtai nazaridan turli xil konfiguratsiyani tashkil qiladi. Har bir obyekt uchun siz maqomni belgilashingiz mumkin (qurilishning hayotiy tsikli orqali) va veb-tizim qaysidir bosqichda va vazifada qaysi xizmatchilar qurilishda ishtirok etishini aniqlaydi. Barcha xizmatchilar nomiga kirish huquqiga ega bo'lgan obyektlarni aniqlash, unda ishtirok etish va vazifalar, qaysi ishda. Tashkilotning korxonaga qabul qilinishiga ko'ra, ushbu xodimga ishlab chiqarish jarayonida ishtirok etish uchun ularga ushbu obyekt to'g'risidagi ma'lumotlardan foydalanish huquqi beriladi va buning uchun korrigitirane boshlanadi. Ushbu element bilan ishlash BIM Ivanova, M. Qurilish

korxonalarida hujjat aylanishini raqamli boshqarish texnologiyalar. BIM uchun qurilish kompaniyalari sohasida ko'pincha engil miqyosda foydalidir. Buyuk Britaniyada biz jamoalar uchun BIM bo'yicha amalga oshirish uchun sayt xaritasini ishlab chiqdik va 2016 yildan boshlab biz barcha hukumat va jamoat loyihalari uchun normativ tadqiqotlarni qidirmoqdamiz. Germaniyada bizda golem obyektlari uchun tartibga soluvchi qidiruv mavjud. Dubayda BIM texnologiyasi me'morchilik va shifoxonalar va universitetlar uchun o'rnatishda, shuningdek, 40 qavatdan ortiq va keng maydondan, RZP > 25 000 kv.m dan ortiq bo'lgan to'siqlar uchun tegishli ravishda qo'llanilgan. Korxonalarni qurish sohasida BIM texnologiyasini qo'llash quyidagilarga yordam beradi: - ichki dizayn va o'zgartirish paytida reaksiya. - turli mutaxassislar va golem ekipajlari uchun yaxshi muvofiqlashtirish. - pogolyamani oldindan ko'rish uchun buzuq tahlillar va simulyatsiyalar. - byudjetni belgilashda qurilish jadvallarini optimal nazorat qilish va amalga oshirish. - materiallardan samarali foydalaniladi. Uchinchi element - "Qurilishda ishlash haqida xabar berilgan". Veb-tizimga qurilishdagi ishlar to'g'risida avtomatik ravishda hisobot berish, vaqti-vaqti bilan ishlatilgan xizmatchilar va qurilish guruhini ajratish, tarqatish, qandaydir tarzda va vazifalarni bajarish uchun holatni boshqarish imkoniyatini taqdim etish. Keyingi bosqich aniqlanadi. Barcha hujjatlar tayyorlanadi (masalan, ma'lum bir oy uchun qurilish-montaj ishlarini bajarish bayonnomasi, kato akt namunasi 19 ma'lum), ular alohida qurilish ishlariga hisobot berish yoki bo'lish uchun xizmat qiladi. qurilishga qabul qilingan. To'rtinchi element - "Hujjatlarni boshqarish tizimi". Veb-sistemata elektron hujjatlarni saqlaydi, masalan: kirish hujjatlari va boshqa tashkilotlarga yechimlar bo'yicha hujjatlar, barcha bino qurilishini qurilish kompaniyasi bilan bog'laydi. Ular obyektlar bo'yicha, mavzu bo'yicha va boshqalar bo'yicha tasniflanishi mumkin va tasniflanishi mumkin. Shuningdek, hujjatlarni boshqarish va ularga kirish, markali hujjatlardagi versiyalarni boshqarish, elektron hujjatlarda va tashqi elektron tashuvchilarda qandaydir va muntazam ravishda arxivlash bo'yicha kichik vazifalarni hal qilish mumkin. Petiyat element e "Normativ axborot tizimini kesib o'tish". Korxonani qurish bo'yicha faoliyat normativ hujjatlar bilan tartibga solinadi va shunga ko'ra, davlat va jamoat tashkilotlari faoliyatining me'yoriy-huquqiy bazasini elektron tizimga ko'rib chiqish va arizalarni topshirish tizimi qo'llaniladi. Siz hatto "Ekonomiya" yoki "Elektron hukumat" portaliga ulangan bo'lishingiz mumkin. 2016-yilda PRODUCTINFOX dasturiy mahsuloti ishlab chiqildi, bu mahsulotlarni qurish bo'yicha milliy va Evropa qoidalari bilan qo'llab-quvvatlanadi. Jamiyatga "Arxitektura, shaharsozlik va obodonlashtirish" direksiyasiga elektron hujjat almashish va elektron imzo orqali elektron portal taqdim etildi. Shuningdek, u "Elektron hamjamiyat" yaxlit tashabbusining bir qismi bo'lishi mumkin, xususan, elektron portal orqali jamoat xizmatlari toifasini belgilash hamda fuqarolar va tadbirkorlik sub'yektlariga hujjatlarni elektron shaklda taqdim etish hamda elektron shaklda xizmatlar yoki ma'lumotnomalar olish imkoniyatini yaratish. Ettinchi element e "Resurslarni boshqarish tizimi".

Korxonada qurilishi uchun muhim qiymatdan tozi element e, masalan, qurilish ishlab chiqarishi resurslarning minimal o'zlashtirilishi bilan tavsiflanadi. U tuzilmalarni ajratish uchun resursga yordam berish uchun mo'ljallangan. Shu jumladan, qandaydir tarzda joriy vazifa bo'yicha aniqlangan, topshiriqni ekipaj va vaqt bo'yicha taqsimlash, resursdagi naqd pulni aniqlash va vaqtni taqsimlash. Ushbu element bilan ERP (Korxonada resurslarini rejalashtirish) qisqartmasi bilan ma'lum bo'lgan barcha biznes jarayonlar uchun umumiy ma'lumotlar bazasidan foydalanadigan tizimni joriy etish maqsadga muvofiqdir. Siz mintaqada ishlab chiqarish, yetkazib berish, sotish, saqlash, saqlash, resurs, dizayn va buxgalteriya hisobotini rejalashtirish, byudjetlashtirish va nazorat qilishni qamrab olasiz. Bu umumiy ma'lumotlar bazasidan foydalanadigan va korxonadagi barcha biznes-jarayonlarni qamrab oladigan dasturiy ta'minot tizimi: ishlab chiqarish, yetkazib berish, sotish, saqlash, saqlash, resurs, loyihalash va buxgalteriya hisobi bo'yicha mintaqada rejalashtirish, byudjetlashtirish va nazorat qilish. ERP ga kirishdan e'tiborga oling va quyidagilarga amal qiling: - grit stavkasini 75% gacha kamaytirish; - 75% bilan bir kompaniyaning kiritish tizimidan boshqasiga ma'lumot kiritish bilan bir muddat bo'yash va aloqadan chiqish. Korxonada, shuningdek, qurilish holati, bosqich sarguzashtlari va yakuniy natijalar to'g'risidagi ma'lumotlarni elektron shaklda, sarflangan vaqt va mablag'lar va boshqa aniq ma'lumotlarni taqdim etish orqali taqdim etuvchi bilan bog'lanish uchun elektron shakldan foydalanishi mumkin. topshiruvchi va topshiruvchi o'rtasidagi munosabatlar. Qurilish sohasidagi xususiyatlardan biri - bu to'siqning berilishi yoki ekzorsizmning ekspluatatsiya qilish uchun o'z vaqtida saqlanishi va yangilanishi. Ushbu element yordamida mijoz, agar kerak bo'lsa, ta'mirlash, qo'llab-quvvatlash va ta'mirlash to'g'risida qurilish kompaniyasini tezda xabardor qilishi mumkin. Tosi elementi CRM tizimidagi modul yordamida buziladi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, e-gvkava veb-tizimi bizdan taqdim etilganligini va alohida qurilish korxonasiga ruxsat berishini va faoliyat uchun uning mavzusiga, golemnatga, panjara obyektlari uchun broyaga, koveshkite resurslari uchun malakaga qarab, qo'shimcha va qo'shimcha elementlarga ruxsat berishini aniqlaylik. pazarite, for koito koito of a funkcioner , va hokazo. Preminovaneto e-hujjatli oldindan yetkazib berish uchun:

1. Kirish-chiqish ustav hujjatlari bo'yicha hajmi bo'yoq va ularni qayta ishlash. Majburiy emas, elektron hujjatlar avtomatik tarzda tartibga solinadi va tartibga solinadi.

2. Axborotni birlashtirish va qurilish obyektlarini yagona, o'rmon va barzo ma'lumotlar bazasiga ajratish.

3. Brigada va tashqi kontragentdan zarur ma'lumotlarni almashish uchun obyektida qurilishni bajarish muddatini qisqartirish.

4. Sifatni ta'minlash, mahsulotni loyihalash va qurilishni boshqarish uchun ITdan foydalaning.

5. Moddiy, kiyim-kechak va moliyaviy resurslardan foydalanishda eng yuqori samaradorlik darajasida tushuniladi.

6. Buning oqibati shundaki, moddiy resurslardan foydalanish bo'yashdan ko'ra samaraliroq bo'lib, qandaydir tarzda ekologik toza qurilish ishlab chiqarishiga olib keladi.

7. Biznes-jarayonga yuqori darajada sezgir - veb-tizim istalgan vaqtda va istalgan joydan, ba'zi sabablarga ko'ra Internetga kirish mumkin. Yo'ldosh zimmasiga olis hududda joylashgan korxonada, chiito obyektini qurishda katta mas'uliyat yuklangan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Cobuilder International. (2017). ProductInfoX - qurilish bilan bog'liq zarur ma'lumotlarni taqdim etish. [onlayn] Bu yerda mavjud: <http://productxchange.com/productinfox-project/> [Kirish 2021-yil 7-iyul].

2. Erp.bg, (2021). ERP va boshqalarni o'zgartiring. [onlayn] Bu yerda mavjud: erp.bg/Information/ERP_systems_questions_and_answers#b7548209-7956-672b-8827-ff0000ac09a0 [Kirish 2021-yil 7-iyul].

3. Pries, C. A va Stone, M. (2004). Maslahatchilar bilan CRM dasturini boshqarish: CRM yoki o'zgarishlarni boshqarish? O'zgarishlarni boshqarish jurnali, jild. 4.N 4.p. 367

4. Roper, S. va boshqalar. (2009). Buyuk Britaniyada to'qqizta sohada tarmoq innovatsion qobiliyatini o'lchash. NESTA Innovation Index loyihasi uchun hisobot.[onlayn]Mavjud: <https://pdfs.semanticscholar.org/cdcb>

5. Stanimirov, E. (2012). Mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish - kompaniya barqarorligi omili. Menejment va barqaror rivojlanish, 4/2012 (35). [onlayn] Foydalanish mumkin: http://oldweb.ltu.bg/jmsd/files/articles/35/06-35_Evgeni_Stanimirov_Paper_2012.pdf [Kirish 2021-yil 7-iyul].

6. Tonkova, E., Petrov, D. va Xristova, S. (2019). Yuqori texnologiyalarga investitsiyalar va uning milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishdagi roli. Iqtisodiyot va biznesni rivojlantirishdagi yangi muammolar - 2019: Barqaror iqtisodiy o'sish uchun rag'batlar 11-xalqaro ilmiy konferentsiya, Biznes, menejment va iqtisodiyot fakulteti tomonidan tashkil etilgan: Ma'ruzalar to'plami, 2019 yil 16-18 may, Riga, Un, Riga universiteti, Riga 873 - 882.

7. Tsukev, I. (2020). Kakvo e BIM tryabva li ni. [onlayn] Bu manzilda mavjud: <http://blog.tsukev.com/bim-stroitelno-informacionen-model.html> [Kirish 2021-yil 7-iyul].